

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studentky: **Bc. Anna Zapomělová**

Název diplomové práce: **Specifika výuky cizích jazyků v postkomunikačním období**

Vedoucí diplomové práce: **doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.**

Oponent diplomové práce: **Mgr. Jana Hofmannová, Ph.D.**

Vyjádření vedoucí diplomové práce:

1. Struktura a výsledky práce

Diplomová práce Anny Zapomělové je zaměřena na problematiku výuky němčiny v současném, tzv. postkomunikačním období. Vzhledem k tomu, že diplomantka sama už vyučuje na základní škole, a to ve třídách běžných, tak i ve třídách pracujících podle pedagogických zásad Marie Montessori, nabízí se srovnání výsledků jejich žáků, kterých dosahují ve výuce němčiny. Vypracování diplomové práce, zejména její empirické části, bylo významně negativně ovlivněno uzavřením škol v době koronavirové krize a přechodem na výuku distanční. Diplomantka tak byla několikrát nucena měnit design svého výzkumu a formulaci výzkumných otázek. Ačkoli tedy přesně nenaplnila zadání své práce, lze konstatovat již v samotném úvodu, že se s danou nelehkou situací vyrovnala se ctí.

Předložená diplomová práce je členěna na část teoretickou a část empirickou. V té teoretické nás na 31 straně textu diplomantka uvádí do problematiky vývoje metod. V první kapitole stručně nastiňuje teoretická východiska pro moderně pojatou výuku cizích jazyků a dále se věnuje evropské jazykové politice, velmi zjednodušeně vývoji metod výuky cizích jazyků s tím, že hlavní pozornost směřuje na popis postkomunikačního období. Vzhledem k záměru reflektovat výsledky výuky němčiny v Montessori třídách, zmiňuje okrajově i alternativní metody.

V empirické části rozpracovala diplomantka vlastní, zcela originální výzkumné téma, formulovala si pět výzkumných otázek a pomocí zvolených výzkumných metod na ně hledala odpovědi. I přes dílčí připomínky, které uvádím v následující části posudku na tomto místě mohu konstatovat, že výzkumné šetření splnilo svůj záměr a že se diplomantce podařilo najít na nastolené otázky důvěryhodné odpovědi.

2. Připomínky k textu a otázky k obhajobě

Při studiu této diplomové práce byla odhalena některá sporná místa, k nimž by měla směřovat diskuse v rámci obhajoby. Připomínky k textu se vztahují zejména k dílčím formulacím diplomantky.

Na straně 16 je uvedeno, že postmetodisté upřednostňují autonomii učitele, který sám by měl rozhodovat o tom, jak bude vyučovat („Postmethodisten bevorzugen jedoch die Autonomie der Lehrer und sagen, dass die Lehrer über ihre eigene Art des Unterrichts entscheiden sollten.“). Nabízí se otázka, zda je takováto benevolence vůbec přípustná a zda takovou benevolenci postmetodisté opravdu prosazují. Pokud by tomu tak bylo, ztratila by na svém významu Česká školní inspekce, vedení školy by nemohlo posuzovat kvalitu výuky apod. Pokud by žák změnil školu nebo přestoupil na jiný typ školy, mohl by být zvýhodněn nebo znevýhodněn oproti ostatním žákům.

Popis komunikační metody je povrchní a zčásti nepřesný. Nerozumím např. konstatování „Die Zielsprache bei dieser Methode ist ein Kommunikationsmittel.“ (str. 24). Při popisu je mylně kladen důraz na produkci promluv a textů, rozvoj zásadních receptivních dovedností, zejména poslechu s porozuměním není zmíněn vůbec.

V kapitole 4.1 jsou popisovány cíle výuky cizích jazyků v postmetodickém období. Anna Zapomělová vychází z neznámé práce jistého Ulricha Gibitze. Cíle ale nedefinuje správně, chybně směšuje jazykové prostředky a řečové dovednosti a podobně, jako bylo zmíněno výše, ani zde neuvádí receptivní řečové dovednosti. V odstavci „Sprachkompetenz“ (str. 28) píše, že „... deshalb wird als Kriterium für das Sprachniveau derzeit von einem gebildeten Fremdsprachler beurteilt, der eine Fremdsprache auf einem sehr hohen Niveau spricht ...“. Toto tvrzení není pravdivé.

Formulace pěti výzkumných otázek se zdá být v pořádku. Autorka práce ale následně v prezentaci svého výzkumného šetření velmi často porovnává „tradičně“ pojatou výuku němčiny a výukou v Montessori třídách, ale ve výzkumu deklaruje, že se zaměřuje na výuku podle principů typických pro postkomunikační období. Tím dochází k značnému zkreslení některých závěrů a je patrná určitá pojmová nestabilita a nejasnost. U třetí otázky (str. 64) tak např. diplomantka dochází k přesvědčení, že žáci v tradiční výuce nejsou zvyklí na induktivní přístupy, zapomíná ale, že neměla hodnotit tradiční výuku, nýbrž výuku moderní.

Pro realizaci výzkumu bylo zvoleno několik výzkumných metod, v kapitole 8 je chybně zmíněna jako jediná metoda metoda použití dotazníku. Design výzkumu je popsán nepřesně, možná ve spěchu.

V závěrečném shrnutí práce na straně 67 navzdory běžným očekáváním nejsou zmíněny výsledky práce.

3. Jazyková a grafická úroveň

Celá práce je psána německy, a to kultivovaným jazykem. Počet jazykových či stylistických chyb nepřesahuje úměrnou mez. Po formální stránce práce působí velmi čistě, až profesionálně. Za jediný drobný nedostatek považuji použití dvou různých typů papíru.

Oceňuji, že Anna Zapomělová pracovala s četnými zdroji, a to jak českými, tak i psanými německy a anglicky. Její výčet použité literatury je pro dané téma takřka vyčerpávající. V citaci zdrojů bohužel došlo ke zkomolení některých jmen (Henrich, Berníšková apod.). Zdroje jsou citovány důsledně a jednotně.

4. Otázky k obhajobě

1. V čem spatřujete zásadní rozdíl mezi komunikační pragmaticky orientovanou metodou a postkomunikačním obdobím?
2. V čem by se váš design výzkumného šetření odlišoval od toho, který uvádíte v práci, kdyby nebyl realizován distančně?
3. Pokuste se jednoznačně formulovat závěr vašeho výzkumného šetření ve vztahu porovnání výuky podle principů pedagogiky Marie Montessori a podle principů postkomunikačního období.

4. Závěrečné stanovisko:

Diplomantka prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce. Její práce splňuje požadavky na diplomové práce kladené, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení

- velmi dobře -

V Českých Budějovicích 10. 5. 2021

Podpis vedoucí diplomové práce: